

HE 8/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia väliaikaisesti siten, että covid-19-tartunnan estämisessä, testaamisessa ja hoitamisessa käytettävien tavaroiden kotimaisten myyntien ja muista jäsenvaltioista tapahtuvien yhteisöhankintojen määräaikaiseksi tarkoitettun verovapauden voimassaoloa jatkettaisiin kuudella kuukaudella vuoden 2022 kesäkuun loppuun.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi taannehtivasti 1.1.2022 alkaen ja olemaan voimassa 30.6.2022 asti.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja ehdotetut muutokset	3
2 Valmistelu.....	3
3 Esityksen vaikutukset	3
4 Voimaantulo	4
LAKIEHDOTUS	5
Laki arvonnisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta	5
LIITE	7
RINNAKKAISTEKSTI.....	7
Laki arvonnisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta	7

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja ehdotetut muutokset

Euroopan komissio antoi 3.4.2020 väliaikaisesti voimassaolevan päätöksen covid-19-epidemian vaikutusten torjumiseksi vuonna 2020 tarvittavien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta ((EU) 2020/491). Päätöstä sovellettiin alun perin 30.1.2020 ja 31.7.2020 välisenä aikana tapahtuvaan tuontiin. Komissio antoi 23.7.2020 päätöksen huhtikuussa annetun päätöksen muuttamisesta ((EU) 2020/1101). Sen mukaan vapautusta sovellettiin 30.1.2020 ja 31.10.2020 välisenä aikana tapahtuvaan tuontiin. Komissio antoi 28.10.2020 päätöksen huhtikuussa annetun päätöksen muuttamisesta ((EU) 2020/1573). Sen mukaan vapautusta sovellettiin 30.1.2020 ja 30.4.2021 välisenä aikana. Komissio antoi 19.4.2021 päätöksen huhtikuussa annetun päätöksen muuttamisesta ((EU) 2021/660), jonka mukaan vapautusta sovellettiin 30.1.2020 ja 31.12.2021 välisenä aikana.

Arvonlisäverolakiin (1501/1993) lisättiin kesäkuussa 2020 (HE 89/2020 vp) arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (486/2020) säännökset, joiden mukaan covid-19-tartunnan estämisessä, testaamisessa ja hoitamisessa käytettävien tavaroiden kotimaiset myynnit ja muista jäsenvaltioista tapahtuvat yhteisöhankinnat ovat väliaikaisesti verottomia. Lakia on sovellettu taannehtivasti 30.1.2020 alkaen ja se oli alun perin voimassa 31.7.2020 asti. Voimassaoloaika jatkettiin lokakuussa 2020 (laki 701/2020, HE 112/2020 vp) kolmella kuukaudella lokakuun 2020 loppuun ja joulukuussa 2020 (laki 1031/2020, HE 217/2020 vp) kuudella kuukaudella huhtikuun 2021 loppuun. Voimassaoloaika jatkettiin kesäkuussa 2021 (laki 461/2021, HE 69/2021 vp) kahdeksalla kuukaudella vuoden 2021 loppuun.

Marraskuussa 2021 23 jäsenvaltiota esitti komissiolle pyynnön vapautuksen voimassaolon jatkamiseksi. Komissio antoi 22.12.2021 päätöksen covid-19-epidemian vaikutusten torjumiseksi vuonna 2022 tarvittavien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta ((EU) 2021/2313). Päätöksen mukaan tuonnin vapautusta sovelletaan 1.1.2022 ja 30.6.2022 välisenä aikana.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että verovapauden voimassaoloa jatkettaisiin komission päätöstä vastaavasti kuudella kuukaudella vuoden 2022 kesäkuun loppuun. Verovapauden voimassaoloaika päättyisi siten 31.12.2021 sijasta 30.6.2022.

Arvonlisäverolain 131 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 209 b §:n 1 momentin 2 kohtaa on muutettu viimeksi lailla 1113/2021. Lain 209 j §:ää on muutettu lailla 387/2021. Tämän vuoksi verovapauden voimassaoloa jatkettaisiin antamalla uusi määräaikainen laki. Lisäksi 38 c §:n 1 momentin 2 kohdan viittaus komission päätökseen (EU) 2020/491 muutettaisiin viittaukseksi komission uuteen päätökseen (EU) 2021/2313. Ehdotetuilla muutoksilla ei olisi vaikutusta verovapauden soveltamisalaan.

2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja siitä on kuultu Verohallintoa ja Tullia. Asian kiireellisyyden vuoksi esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotettujen muutosten vaikutukset julkiseen talouteen riippuvat siitä, kuinka paljon covid-19-epidemian torjuntaan tarvittavia tavaroita hankitaan ja kuinka kauan epidemia kestää. Nyt kyseessä oleva esitys vähentäisi vuoden 2022 tasolla valtion verotuottoa yhteensä arviolta noin 9

HE 8/2022 vp

miljoonalla eurolla. Vuonna 2020 ja 2021 annettujen lakien arvioitiin vähentävän valtion verotuloa yhteensä 31 miljoonalla eurolla.

Ehdotetut muutokset aiheuttaisivat Verohallinnolle ja Tullille vain vähäisiä hallinnollisia kustannuksia. Muutosten ei arvioida aiheuttavan Verohallinnon tai Tullin lisärahoitustarvetta.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian. Aikaisemman väliaikaisen lain (486/2020) voimassaolo päättyi 31.12.2021. Komission vuoden 2021 joulukuussa antamaa päätöstä sovelletaan 1.1.2022 ja 30.6.2022 välisenä aikana. Näistä syistä lakia ehdotetaan sovellettavaksi taannehtivasti 1.1.2022 alkaen. Lain olisi tarkoitus olla voimassa vastaavasti kesäkuun loppuun asti.

Lakia ehdotetaan sovellettavaksi 1.1.2022 ja 30.6.2022 välisenä aikana tapahtuvaan tavarantoiminnan myyntiin ja yhteisöhankintaan.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti arvonlisäverolain (1501/1993) 131 §:n 1 momentin 1 kohta ja 209 b §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1113/2021, sekä lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 38 c § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä 209 j §:ään, sellaisena kuin se on laissa 387/2021, väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

Covid-19-epidemian torjumisessa käytettävät tavarat

38 c §

Veroa ei suoriteta covid-19-epidemiasta johtuvan tartunnan ehkäisemiseen, testaamiseen tai hoitoon välittömästi liittyvien tavaroiden myynnistä eikä yhteisöhankinnasta, jos ostajana on:

- 1) julkisten terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen tai sosiaalihuollon palvelujen tuottaja;
- 2) covid-19-epidemian vaikutusten torjumiseksi vuonna 2022 tarvittavien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta annetussa komission päätöksessä (EU) 2021/2313 tarkoitettu valtiollinen toimija tai jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisien hyväksymä organisaatio taikka tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö; tai
- 3) toimija, joka luovuttaa tavarat vastikkeetta 1 tai 2 kohdassa tarkoitetuille tahoille.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin vain, jos ostaja hankkii tavarat johonkin seuraavista käyttötarkoituksista:

- 1) jaettaviksi maksutta niille henkilöille, jotka ovat saaneet tai vaarassa saada covid-19-taudin tai jotka osallistuvat covid-19-epidemian torjumiseen;
- 2) asetettaviksi maksutta niiden henkilöiden käyttöön, jotka ovat saaneet tai vaarassa saada covid-19-taudin tai jotka osallistuvat covid-19-epidemian torjumiseen siten, että tavarat jäävät terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen tai sosiaalihuollon palvelujen tuottajan omistukseen; tai
- 3) luovutettaviksi vastikkeetta tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön.

Jos 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu ostaja tai 3 kohdassa tarkoitettujen vastikkeettoman luovutuksen saaja ottaa tavarat muuhun kuin 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön, ostajan tai saajan on suoritettava tavaroista veroa 84 tai 85 a §:n nojalla määräytyvän verokannan mukaisesti ostohinnan tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan perusteella. Veron suorittaminen ei vaikuta 102 §:ssä tarkoitettuun vähennysoikeuteen.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarain tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

- 1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 38 c, 38 d, 56 tai 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 60 b, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e tai 72 h §:n perusteella;

209 b §

Myyjän on annettava ostajalle lasku, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja:

HE 8/2022 vp

2) myynnistä, joka on veroton 38 c, 38 d, 43 a, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e ja 72 h §:n nojalla;

209 j §

Edellä 38 c §:n 1 momentissa tarkoitetun ostajan on annettava myyjälle selvitys siitä, että tavarat tulevat mainitun pykälän 2 momentissa säädettyyn tarkoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022.
Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2022 tai sen jälkeen mutta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022 tapahtuvaan tavarantoimitukseen ja yhteisöhankintaan.

Helsingissä 10.2.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Laki

arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti arvonlisäverolain (1501/1993) 131 §:n 1 momentin 1 kohta ja 209 b §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1113/2021, sekä
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 38 c § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä 209 j §:ään, sellaisena kuin se on laissa 387/2021, väliaikaisesti uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Covid-19-epidemian torjumisessa käytettävät tavarat

38 c §

Veroa ei suoriteta covid-19-epidemiasta johtuvan tartunnan ehkäisemiseen, testaamiseen tai hoitoon välittömästi liittyvien tavaroiden myynnistä eikä yhteisöhankinnasta, jos ostajana on:

1) julkisten terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen tai sosiaalihuollon palvelujen tuottaja;

2) covid-19-epidemian vaikutusten torjumiseksi vuonna 2022 tarvittavien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta annetussa komission päätöksessä (EU) 2021/2313 tarkoitettu valtiollinen toimija tai jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hyväksymä organisaatio taikka tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö; tai

3) toimija, joka luovuttaa tavarat vastikkeetta 1 tai 2 kohdassa tarkoitetuille tahoille.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan kuitenkin vain, jos ostaja hankkii tavarat johonkin seuraavista käyttötarkoituksista:

1) jaettaviksi maksutta niille henkilöille, jotka ovat saaneet tai vaarassa saada covid-19-taudin tai jotka osallistuvat covid-19-epidemian torjumiseen;

2) asetettaviksi maksutta niiden henkilöiden käyttöön, jotka ovat saaneet tai vaarassa saada covid-19-taudin tai jotka osallistuvat

Voimassa oleva laki

Ehdotus

covid-19-epidemian torjumiseen siten, että tavarat jäävät terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen tai sosiaalihuollon palvelujen tuottajan omistukseen; tai

3) luovutettaviksi vastikkeetta tämän momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön.

Jos 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu ostaja tai 3 kohdassa tarkoitettujen vastikkeettoman luovutuksen saaja ottaa tavarat muuhun kuin 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun käyttöön, ostajan tai saajan on suoritettava tavaroista veroa 84 tai 85 a §:n nojalla määräytyvän verokannan mukaisesti ostohinnan tai sitä alemman todennäköisen luovutus-hinnan perusteella. Veron suorittaminen ei vaikuta 102 §:ssä tarkoitettuun vähennysoikeuteen.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarain tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 38 d, 56 tai 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 60 b, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e tai 72 h §:n perusteella;

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarain tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 38 c, 38 d, 56 tai 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 60 b, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e tai 72 h §:n perusteella;

209 b §

Myyjän on annettava ostajalle lasku, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja:

2) myynnistä, joka on veroton 38 d, 43 a, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e ja 72 h §:n nojalla;

209 b §

Myyjän on annettava ostajalle lasku, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja:

2) myynnistä, joka on veroton 38 c, 38 d, 43 a, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan, 70, 70 b, 71, 72, 72 a–72 e ja 72 h §:n nojalla;

209 j §

209 j §

Edellä 38 c §:n 1 momentissa tarkoitettujen ostajan on annettava myyjälle selvitys siitä, että tavarat tulevat mainitun pykälän 2 momentissa säädettyyn tarkoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2022.

HE 8/2022 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lakia sovelletaan 1 päivänä tammikuuta 2022 tai sen jälkeen mutta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2022 tapahtuvaan tavaran myyntiin ja yhteisöhankintaan.
